

Vogelwerkgroep
De Kempen

Jaargang 37 | nummer 2 | april 2011
Periodiek van Vogelwerkgroep De Kempen

De Blauwe

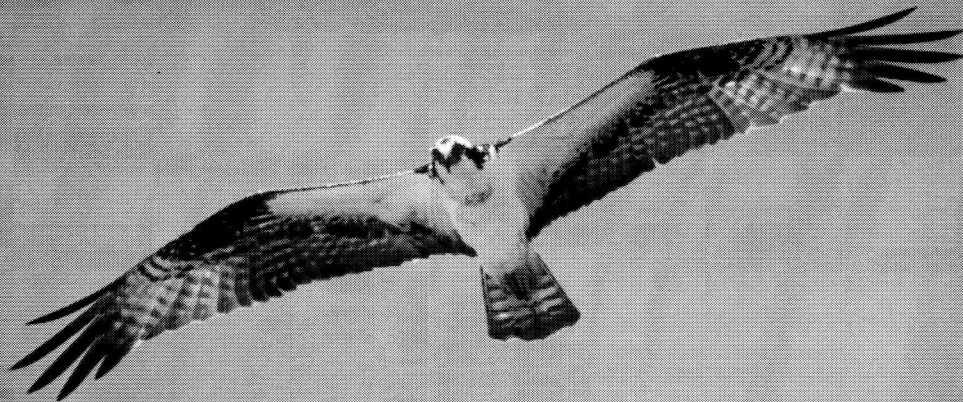
Klauwier

in dit nummer

- Huiszwaluwen in de Kempen 2010
- Nestkasten golfbaan Welschap 2010
- Nestkasten Koningshof 2010

Colofon

Redactie

Wim Deeben
Alfonso Gil Cantabrana
Robert Kastelijn
Jacques van Kessel
Jan Wouters

Redactie-adres

Jan Wouters (eindredacteur)
De Braken 11
5541 AC Reusel
Telefoon: 0497-642391
E-mail: janenmargo@chello.nl

Omslag

Foto: **Kees van Limpt**,
Kerkuil
Ontwerp: Harold Bierens

Fotobijdrage

© bij de betreffende fotografen

Uitgave

Vogelwerkgroep de Kempen
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven

Oplage

105 exemplaren

Wijze van aanleveren

Kopij bij voorkeur als 'Wordbestand' aanleveren. Wanneer literatuurgegevens verwerkt worden, moet de bron worden aangegeven. Indien tabellen, figuren en foto's in het artikel zijn verwerkt, dient duidelijk in de tekst worden verwezen en zo nodig waar deze geplaatst moeten worden. De fotobestanden (JPG-formaat) dienen ook aangeleverd te worden. Grafieken worden in **zwart-wit** (grijstinten) aangeleverd. Artikelen worden door de redactie doorgenomen op inhoudelijke kwaliteit en taalgebruik. Foto's waarbij sprake is van versterking worden **niet** gepubliceerd. De redactie behoudt het recht wijzigingen door te voeren.

© Copyright

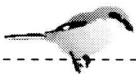
Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

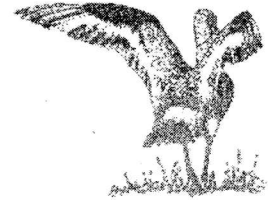
Inhoud

- 2 **Vogelvaria**
Wil de Veer
- 3 **Webnieuws**
- 4 **De Kempen Natuurgebieden**
- 6 **Huiszwaluwen (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2010**
Wim Deeben
- 10 **Verslag nestkasten en andere informatie Golfbaan Welschap 2010**
Wil de Veer
- 18 **Wat zat er in de nestkasten op Koningshof in 2010?**
Jan Wouters
- 20 **Wulp met kleurringen**
Pieter Wouters
- 21 **Activiteiten**
- 22 **Leesvoer**
- 24 **Wegwijzer**

Vogelvaria

Wil de Veer

DE (VERSTRIKTE) BUIZERD (BUTEO BUTEO)

Maandag 16 augustus 2010 kreeg ik een verontrustend telefoontje dat op Golfbaan Welschap een roofvogel verstrikt was geraakt in een boompje. De vogel leefde nog maar bewoog alleen zijn kop. Direct heb ik de fiets gepakt en ben gaan kijken of er nog iets te redden was. De roofvogel bleek een eerstejaars buizerd te zijn. Vermoedelijk hing de vogel al een tijdje ondersteboven.

Een poot zat klem in een wig van een tak. Vlug de handschoenen aangedaan en de vogel bevrijd uit zijn benarde positie. De poot waar hij mee klem zat was helemaal verkrampd en zijn vleugels hingen naar beneden en bewogen niet meer. Na de vogel eens goed bekeken te hebben en gevoeld of er niets gebroken was heb ik hem op de grond gezet. Hij ging direct plat liggen met de vleugels gespreid. Vermoedelijk heeft de buizerd al een behoorlijk tijd in de boom gehangen en heeft geprobeerd, met zijn vleugels slaand, om los te komen.

De vogel was duidelijk uitgeput en vermoedelijk ook zeer gestrest. Na de zaak eens even te hebben aangekeken leek het mij verstandig om contact te zoeken met de vogelopvang op het N.O.P. Hier kan onze werkgroep altijd

terecht. Brengen was geen probleem er werd een volière vrijgemaakt.

Echter, na enkele minuten ging de vogel op zijn poten staan en liep wat van mij af de dekking in. Na hem nog eens te hebben opgepakt en onderzocht leek het mij toch verstandiger om, het was al laat in de middag, de zaak af te kijken en mijn verwachting was dat hij nog diezelfde avond weg zou vliegen. Hij werd met de minuut levendiger.

Het plan was om de andere morgen al vroeg te gaan kijken. Voor het geval de vogel nog op de grond zou zitten had ik de mogelijkheid om er wat voer bij te leggen (al naar gelang de conditie van de buizerd) zodat hij zijn krachten, en dus energie, kon sparen en niet op jacht zou moeten of hem alsnog naar de opvang te brengen. Afsproken werd dat een van de greenkeepers om 7.00 uur zou gaan kijken.

Bij aankomst bleek dat de vogel het toch niet gered had en lag hij dood op de grond. Waarschijnlijk het gevolg van te veel stress. ■

Foto: Wil de Veer

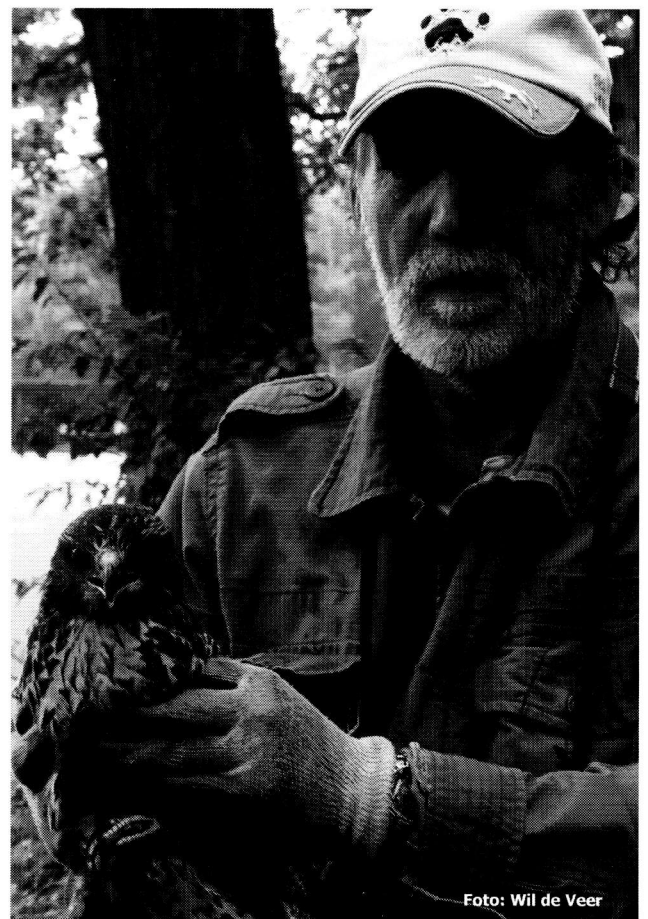

Foto: Wil de Veer

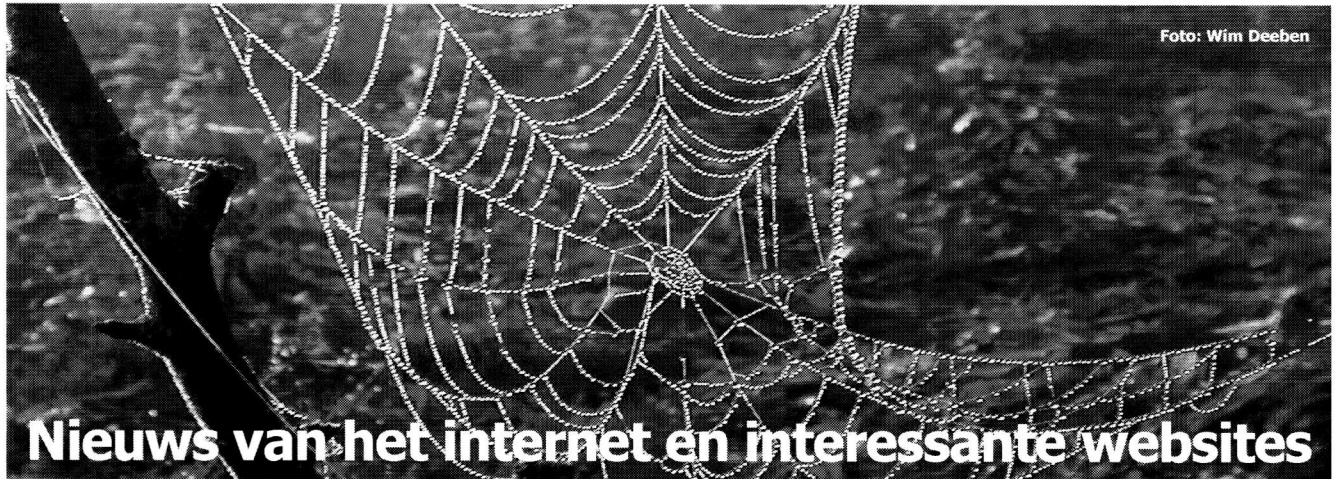
Inhoud

- 2 **Vogelvaria**
Wil de Veer
- 3 **Webnieuws**
- 4 **De Kempen Natuurgebieden**
- 6 **Huiszwaluwen (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2010**
Wim Deeben
- 10 **Verslag nestkasten en andere informatie Golfbaan Welschap 2010**
Wil de Veer
- 18 **Wat zat er in de nestkasten op Koningshof in 2010?**
Jan Wouters
- 20 **Wulp met kleurringen**
Pieter Wouters
- 21 **Activiteiten**
- 22 **Leesvoer**
- 24 **Wegwijzer**

Webnieuws

Jacques van Kessel

Webcams voor de volgende soorten: steenuil, oehoe, ooeivaar, boerenzwaluw, boomklever, ijsvogel, purperreiger, slechtvalk:

<http://www.beleefdelente.nl/>

Webcam voor de Amerikaanse witkopzearend:

<http://www.hornbyeagles.com/>

Webcams voor de Afrikaanse dieren:

<http://www.africam.com/>

De Kempen

Natuurgebieden

HET DOMMELDALPROJECT

Het betreft hier de volgende natuurgebieden: de Hogt, Dommelbeemden en Klotputten gelegen in de gemeenten Waalre, Veldhoven en Eindhoven. Van 1 maart 2011 tot en met eind mei 2011 zijn we weer actief met het vogeltrekellen, de voorjaarstrek is begonnen.

Vooral ook voor de nieuwe leden is dit een mooie gelegenheid om vogels te leren kennen. Iedereen mag mee doen. In de afgelopen periode hebben we in dit gebied hoge aantallen eksters geteld tot maximaal 85 stuks.

In het Dommeldal zijn ook vooral veel houtduiven geteld in de periode oktober – november totaal 13.630 stuks geteld.

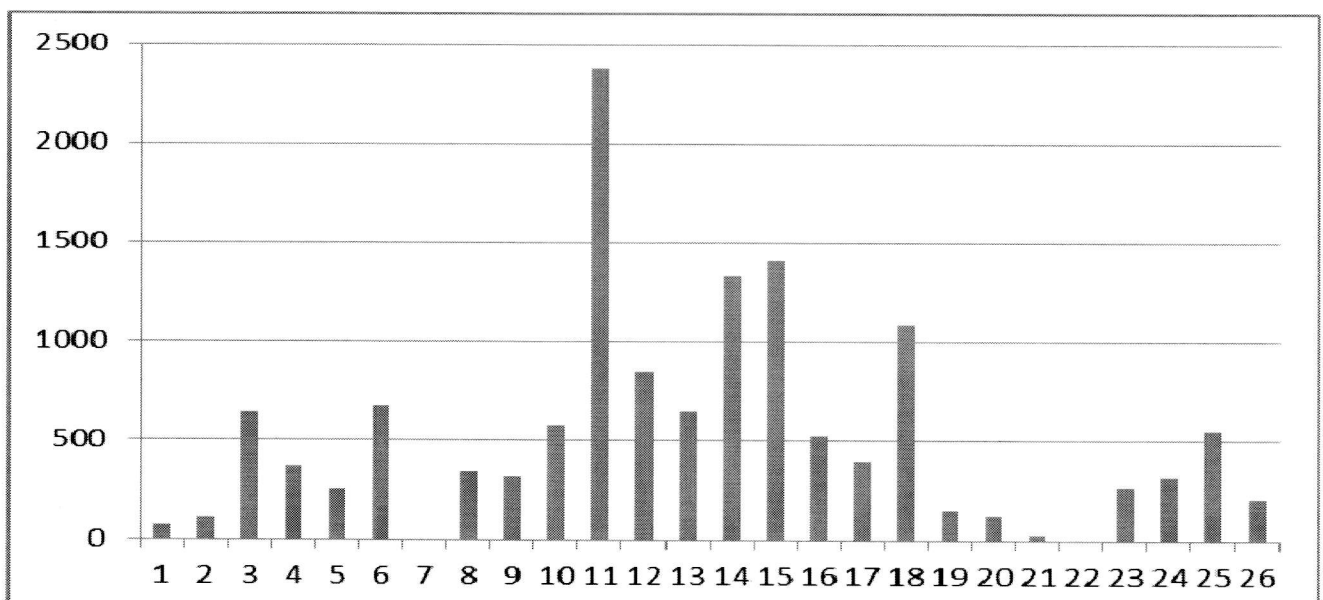

foto: Wim Deeben

▲ Dommelbeemden Veldhoven 2010

NETERSELSE HEIDE EN ACHTERSTE MOST NETERSEL

In dit gebied achter de Camping de Couwenberg en ten zuidoosten van het Goorven zijn enkele jaren geleden op veel plaatsen stukken heide geplagd.

De zandvlakten beginnen nu al aardig te begroeien, er is ook

veel houtopslag verwijderd waardoor er nu weer mooie open heide is te zien. In de zomer kun je hier weer genieten van boomvalk, wespindief, havik, sperwer en buizerd. ■

foto: www.2.bp.blogspot.com

▲ Ven De Flaes

Huiszwaluwen (Delichon urbica) in de Kempen in 2010

Wim Deeben

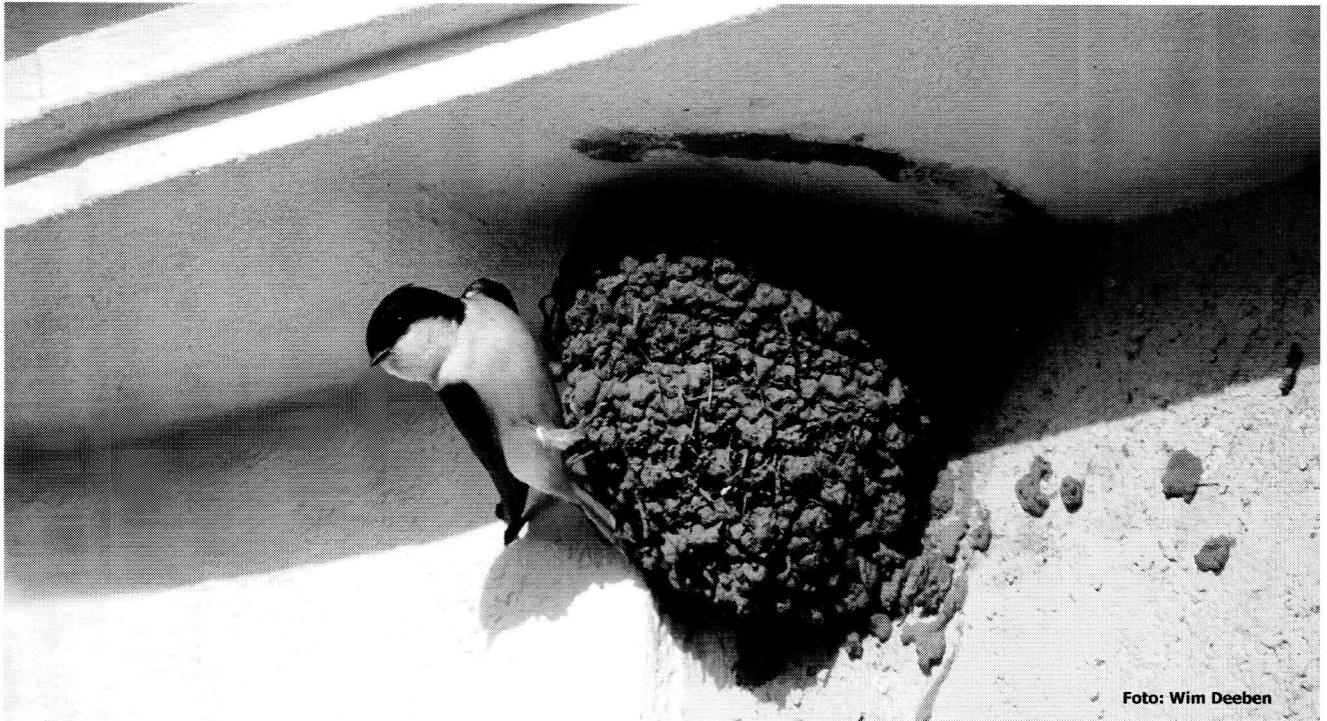
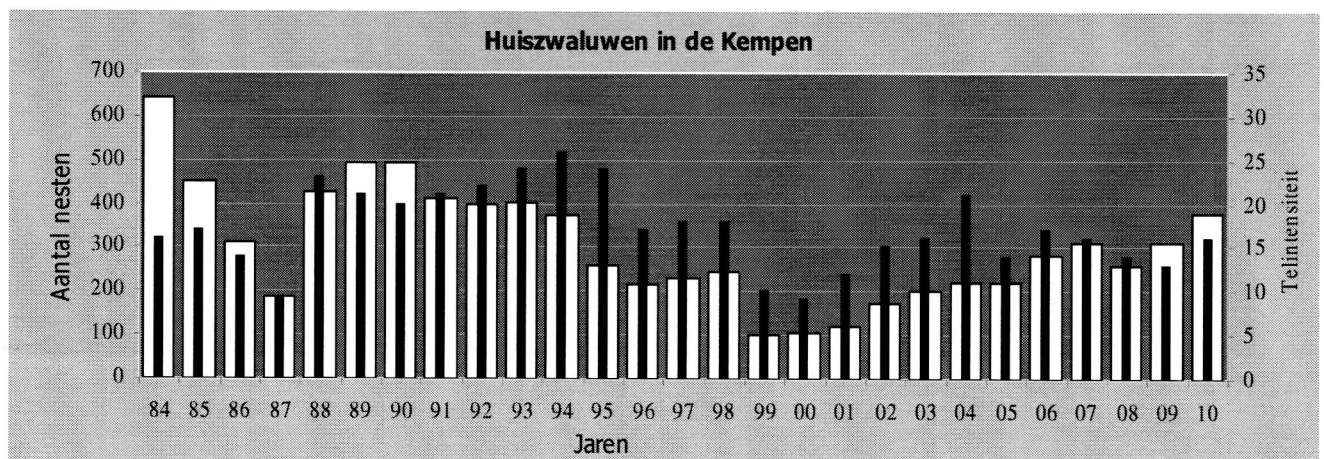

Foto: Wim Deeben

In 2010 zijn er in de Kempen weer huiszwaluwen geteld. Ten opzichte van het overzicht van 2009 is er een verandering. In Hoogeloon zijn de gegevens vanaf 2002 achterhaald. Gezien de uitgestrektheid van de Kempen is het wederom jammer dat er al jaren vele open plekken zijn, waar waarschijnlijk ook huiszwaluwen broeden!

Overzicht 1984 tot en met 2010

In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen zevenentwintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar. In grafiek 1 zijn deze resultaten weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

▲ Grafiek 1. Aantal nesten van de huiszwaluw in de Kempen (witte balk) en het aantal plaatsen waar geteld is (zwarte balk) in de periode 1984-2010

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	26	27	--	--	--	5	28	27	--	46	50	--	--	33
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	4	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1	1	--	--	--	--	--	--
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	--	--
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	16	11	7	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--	--	13	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	20	21	6	3	3	20	7	4	6	4	4	3	--	2
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	20	16	14	--	8	5	11	10	20	23	29	34	46	59
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--	--	--	--	--	--	--	0	--	6	13	--	--	--	3
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	8	14	20	26	21	26	27	19	22	18	35	34	59	51
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--	--	--	--	--	20	20	20	30	30	30	30	30	45
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--	--	--	--	--
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	6	2	0	0	0	2	1	3	5	10	7	9	14	20
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	32	53	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	9	10	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31	--	--	33	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	7	14	25	15	13
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	3	3	2	2	0	1	2	1	1	2	--	--	--	--
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	8	5	3	1	2	2	0	0	2	1	3	0	1	4
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--	--	19	18	21	19	22	18	23	21	17	18	22	23	16
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	25	32	28	33	16	17	19	23	47	53	50	52	53	65
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	6	6	11	18	23	21	23	17	22	21	17	23	14	18
Waalre	40	--	29	--	--	21	33	30	32	25	--	10	6	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	8	12	--	--	23	25	31	30	38	19	24	16	47	40
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	--	--	--	--	--	--	9	32	--	21	17	8	5	8	
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	2	4	2	4	3	5	1	2	3	3
Totaal:	644	450	314	186	427	493	493	410	398	404	375	261	217	232	243	103	105	118	172	200	219	221	283	312	258	311	381
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	21	20	21	22	24	26	24	17	18	18	10	9	12	15	16	21	14	17	16	14	13	16

▲ Tabel 1. Overzicht van de getelde huiszwaluwnesten in de Kempen van 1984 – 2010

Bespreking per plaats

Acht, is na twee jaar weer geteld, met een flinke achteruitgang.

Lage Mierde, niet geteld.

Bladel, niet geteld.

Leende, mooie toename.

Breugel, niet geteld.

Oerle, wederom een afname.

Casteren, stabiel gebleven.

Reusel, niet geteld.

Duizel, niet geteld.

Steensel, Na jaren van schommelingen een mooie toename.

Eindhoven, weer geteld.

Sterksel, na de opleving van 2008 en 2009 weer een achteruitgang.

Geldrop, ondanks de verstoring die er plaats heeft gevonden een mooie toename.

Veldhoven (de Run), mooie toename.

Hapert, is na twee jaar weer geteld, een flinke achteruitgang t.o.v. 2007.

Veldhoven (Boerenbond) na de afname van 2008 weer een toename.

Heeze, kleine achteruitgang.

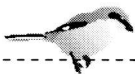
Westerhoven, na de opleving van 2009 weer een afname.

Hoogeloon, flinke toename.

Wintelre, lichte toename.

Knegsel, niet geteld.

Zandoerle, stabiel gebleven.

Nestplaatsen in het buitengebied

Tabel 2 geeft het verloop van het aantal nesten van huiszwaluwen weer.

Plaats \ Jaar	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achelse Kluis / Achelseweg	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	26	11	9	15	26	50	38	17	13	18	18	17	3	3	4	5
Aanscotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	3
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrijp boerderijen Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	--	31	27	28	29	24	17	26	27	28	21
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--	18	25	36	44	34	5	5
Tuinder Oirschotsedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	6	7
Wintelre, Boerderij de Haas	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21	10	15	6	11
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	5	5	37	51	35	60	68	70	70	51	43	40
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	0	0	0	0	0	--	--	--	--
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	10	10	16	20	20	20	27	38	38
Leende/Maarheeze, Ulkendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	5	6	8	11	12	15	15
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	5	6	2	8	8	12	13	11
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	27	19	13	16	13	15	13	4	4	0
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reusel, Schepensweijer	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	32	32	--	--	--	--
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	70	48	43	84	61	80	144	124	108	168	208	244	205	185	163	156

▲ Tabel 2. Aantal huiszwaluwen op enkele plaatsen in het buitengebied

Bespreking per plaats

De Achelse Kluis en Achelseweg, Achelseweg licht toename, de aantallen van De Achelse kluis zijn niet bekend.

Leende, Strijperdijk, wederom geen broedgeval.

Aanscotse beemden, in de nieuwbouwwijk na jaren een lichte toename.

Leende, Strijpsestraat, stabiel gebleven.

Leenderstrijp, boerderij Paaldijk, afname.

Leende, Ulkendonken, stabiel gebleven.

De Ruijter van Steveninck kazerne, stabiel gebleven.

Leende, Maarhezerweg, lichte afname.

Tuinder Oirschotsedijk, stabiel gebleven.

Sterksel, Turfweg, doordat het erf een verboden terrein is, géén juiste weergave van de aantallen.

Wintelre, Boerderij de Haas, flinke toename.

Sterksel, Ronde bleek, wederom geen broedgeval.

Leende, Valkenswaardseweg, stabiel gebleven.

Reusel, Schepersweijer, niet geteld.

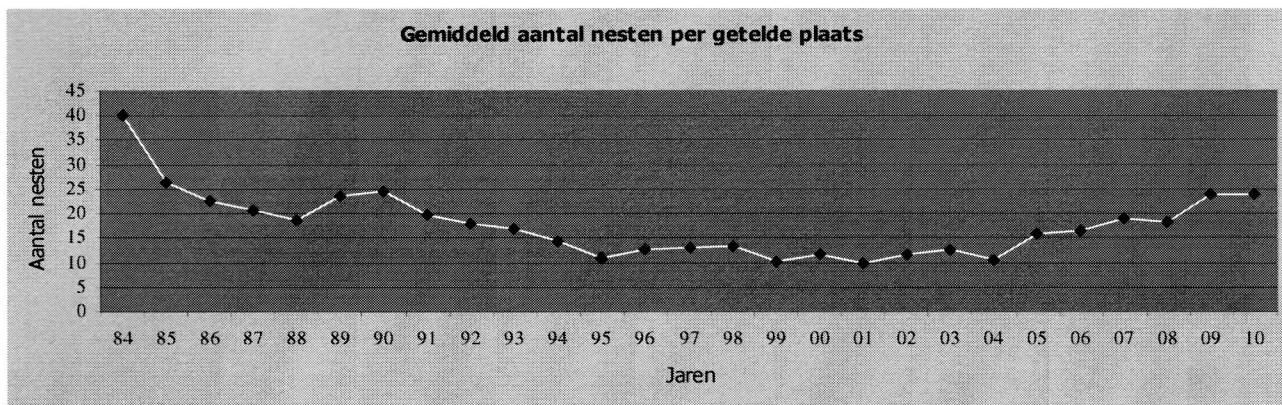

Foto: Wim Doeben

Discussie

Het gaat al jaren slecht met de huiszwaluw. In de tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2010 lijkt een jaar van verdere achteruitgang. De telintensiteit is gelijk gebleven dit doordat er twee dorpen weer zijn geteld!

Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In grafiek 2 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats. Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit.

▲ Grafiek 2. Gemiddeld aantal nesten van de huiszwaluw per getelde plaats in de Kempen in de periode 1984-2010

Aandachtgebieden

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2011 wordt wederom aan de tellers de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw:

1. bouwmaterialen in de omtrek aanwezig;
2. afsteken van nesten;
3. overstekken in donkere kleuren geschilderd;
4. wat is er in de omgeving veranderd. ■

Dankwoord: Het team huiszwaluw-tellers bestond dit jaar uit de volgende personen: Toos Deeben, Frans Hijnen, Rien Kelders, Cees van Rooij, Piet Wuijts, Bert van Herk, Wil de Veer, Mart van de Broek, Piet van Happen, Geert Engels, Roel Winters, Geert Sanders, Guus Nas en Mark Sloendregt.

Literatuur

- Veenhuizen, W.** 1997. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1996. *Blauwe Klauwier* 23(4): 114-116.
- Veenhuizen, W.** 1998. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1997. *Blauwe Klauwier* 24(2): 27-29.
- Veenhuizen, W.** 1999. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1998. *Blauwe Klauwier* 25(1): 5-7.
- Deeben, W.** 2002. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2001. *Blauwe Klauwier* 28(1): 1-3.
- Deeben, W.** 2003. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2002. *Blauwe Klauwier* 29(2): 13-16.
- Deeben, W.** 2004. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2003. *Blauwe Klauwier* 30(1): 1-4.
- Deeben, W.** 2005. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2004. *Blauwe Klauwier* 31(1): 11-14.
- Deeben, W.** 2006. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2005. *Blauwe Klauwier* 32(2): 9-14.
- Deeben, W.** 2007. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2006. *Blauwe Klauwier* 33(1): 20-26.
- Deeben, W.** 2008. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2007. *Blauwe Klauwier* 34(2): 25-31.
- Deeben, W.** 2009. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2008. *Blauwe Klauwier* 35(1): 27-33.
- Deeben, W.** 2010. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2009. *Blauwe Klauwier* 36(1): 27-33.

Foto: Wil de Veer

Verslag nestkasten en andere informatie Golfbaan Welschap 2010

Wil de Veer

Algemene landelijke informatie

In 2010 is het eerste broedverslag (gegevens 2009) gepubliceerd van het Landelijk NETwerk voor STudies aan nestKASTbroeders (afgekort NESTKAST). NESTKAST is het netwerk waarin amateur nestkastonderzoekers (controleurs en ringers), professionele nestkastonderzoekers (NIOO-KNAW, Nederlands instituut voor Ecologie), het Vogelstation (VT) en Sovon Vogelonderzoek Nederland bij elkaar komen voor het verzamelen en uitwisselen van gegevens, wetenswaardigheden en ervaringen op het gebied van nestkastonderzoek. Vogelwerkgroep Welschap, onderdeel van VWG De Kempen, werkt aan dit onderzoek mee en de resultaten worden jaarlijks doorgegeven.

Het weer in het voorjaar van 2010

Omdat o.a. het aantal broedgevallen en het broedsucces vaak afhankelijk zijn van de weersomstandigheden volgt hier de informatie van het KNMI.

Lente 2010: Zeer zonnige en droge lente met een normale temperatuur. Het was deze lente met gemiddeld 8,9 °C precies even warm als het langjarig gemiddelde over de periode 1970-2000. Toch was het de koudste lente sinds 15 jaar. Sinds 1996 waren

alle lentes zacht tot zeer zacht.

De maanden maart en april verliepen met 6,4 °C en 9,7 °C tegenover respectievelijk 5,8 °C en 8,3 °C vrij zacht. Alleen de maand mei was het zeer koel, met gemiddeld 10,5 °C tegenover 12,7 °C normaal. Hiermee komt **mei 2010 in de top 10 van koelste meimaanden sinds 1901**. Er werden in de Bilt 13 vorstdagen

genoteerd in de lente. Precies gelijk aan het normale aantal. Slechts eenmaal kwam het deze lente tot een maximum boven de 25 graden. 29 april was met 27,2 graden in Eindhoven de warmste dag van deze lente.

Met gemiddeld over het land 130 mm neerslag tegen 166 mm normaal was de lente droog. Zowel maart als april waren met 47 mm en 27 mm tegenover 65 mm en 42 mm normaal, droog.

De maand mei week met 55 mm tegenover 57 mm normaal nauwelijks af van het gemiddelde. De lente verliep zeer zonnig. Landelijk gezien scheen de zon 595 uren tegenover 485 uren normaal.

Vooraf in maart en april scheen de zon veel. In maart was het zonnig, met 152 zonuren tegenover een langjarig gemiddelde van 115 uren.

April deed er nog een schepje

bovenop met 246 tegenover 162 normaal. Mei was qua zon een gemiddelde maand en week met 200 uren weinig af van het gemiddelde.
Bron: KNMI, datum: 1 juni 2010.

Foto: Wil de Veer

Broedseizoen 2010 Golfbaan Welschap

Na het schoonmaken en waar nodig repareren of vervangen van de nestkasten, was onze werkgroep klaar voor het nieuwe broedseizoen. Het is altijd spannend wat het nieuwe seizoen gaat brengen, zeker na de strenge winters van de afgelopen twee jaren.

“Hopelijk keert de ijsvogel weer terug om te broeden”

Vanwege de langdurige vorstperiode en de sneeuwbedekking hebben wij om de twee dagen de vogels bijgevoerd op speciaal daarvoor aangelegde voederplekken verspreid over de golfbaan. De vogels hebben hier massaal van geprofiteerd. In november zijn de twee ijsvogelwanden weer gereed gemaakt voor het broedseizoen 2011.

Hopelijk keert de ijsvogel weer terug

om te broeden. Veel zal afhangen van de aankomende winter. Is deze weer streng met veel dagen met ijsbedekking dan wordt het ergste gevreesd. Op diverse plaatsen werden sporen van geplukte houtduiven gevonden dus de roofvogels, havik, sperwer en buizerd, zijn ook aan hun trekken gekomen.

Totaal hangen er 124 nestkasten waar de vogels gebruik van kunnen maken. Vooruitlopend op de gegevens verder in dit verslag hebben wij kunnen constateren dat de dalende tendens van de bezetting van de nestkasten zich niet heeft voortgezet!

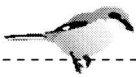
Een van de redenen zou te maken kunnen hebben met het feit dat er meer rust was omdat de kauwen geen gebruik hebben kunnen maken van de nestkasten daar er een plaatje voor de nestingang is gemonteerd. Tijdens het

broedseizoen waren er dan ook beduidend minder kauwen dan het jaar daarvoor.

In januari is er met geluid nabootsing gecontroleerd of de bosuil aanwezig was. Zowel op de golfbaan als in de directe omgeving werd geen exemplaar gehoord. De fuut heeft helaas weer niet gebroed. Oorzaak is waarschijnlijk weer het betreden van het riet bij hole 8!

“De groene specht werd veelvuldig gesignaleerd en ook met jongen gezien”

Van de winterkoning werden twee nesten gevonden waarin een broedsel is grootgebracht. Van de zwarte kraai werden twee nesten gevonden en bij beide werden jongen gezien. Een

kuifmees heeft een nest uitgehakt in een dode berk langs het pad van hole 17.

“De torenvalk heeft voor het eerst op de golfbaan gebroed en met succes drie jongen grootgebracht”

Er wordt overigens niet gericht naar nesten gezocht. De groene specht werd veelvuldig gesignaleerd en ook met jongen gezien. Waarschijnlijk betreft het drie territoria van deze soort. Helaas meldde een van de golfers dat eind oktober een van de groene spechten met een golfbal werd neergehaald. Jaarlijks komt dit enkele malen voor en meestal betreft het een meerkoet of fazant die slachtoffer wordt, soms met fatale

afloop. De torenvalk heeft voor het eerst op de golfbaan gebroed en met succes drie jongen grootgebracht. Dodaarzen, kleine karekieten, boomkruipers, fazanten, grote bonte spechten, wilde eenden, meerkoeten en waterhoentjes werden met jongen gezien. Oever- en gierzwaluwen werden gespot terwijl ze insecten boven het water vingen, of tijdens de vlucht water schepten.

Regelmatig werd een sperwer op de golfbaan gespot, soms net nadat een prooi was geslagen. In het aangrenzende bosgebied heeft deze soort met succes gebroed. De ijsvogel heeft, zoals eerder vermeld, ook dit jaar niet gebroed. De ijsvogel werd na de laatste twee strenge winters niet meer gesignaleerd op de golfbaan.

Echter, tot onze grote vreugde werd de soort voor het eerst dit jaar weer gespot en wel op 12 september. De

vogel werd zo nu en dan gezien bij de waterpartij van hole 8 en hole 12. Bij laatstgenoemde werd de soort in week 45 gesignaleerd, net nadat er een vis was gevangen.

Op de golfbaan verbleven tijdens de winterperiode 2009/2010 zeer veel sijzen en putters, en **een houtsnip heeft wekenlang in de nabijheid van hole 13 zijn voedsel gezocht**. Enkele keren werden er kramsvogels, koperwieken en aalscholvers gespot.

In het voorjaar zat er een paartje tafeleenden bij de waterpartij van hole 6/7. Andere vogelsoorten die werden gesignaleerd waren: buizerd, blauwe reiger, scholekster, kokmeeuw, kleine bonte specht, houtduif, Turkse tortel, grote gele kwikstaart, witte kwikstaart, heggemus, roodborst, merel, zanglijster, grote lijster, zwartkop, tjiftjaf, fitis, goudhaan, staartmees, kuifmees, gaai, ekster, vink en groenling. In september gebruikten grote groepen spreeuwen het riet als slaapplaats.

Nestkasten

Elke kast is dit jaar vier keer gecontroleerd. Vanwege het grote aantal kasten worden de eerste twee ronden verdeeld over twee sessies in dezelfde week. De eerste volledige ronde werd gelopen op 23/24 april, de tweede op 15/16 mei en de derde op 6 juni. Als eindcontrole voor de tweede broedsels en/of vervolglegels

is op 17 juli nog een controle uitgevoerd.

Dit jaar zijn 33 van de 124 kasten niet in gebruik geweest om in te broeden (ongeveer 27%). In 2009 waren 61 van de 138 kasten niet in gebruik (ongeveer 44%). Dit was het laagste aantal sinds 2002, wat aangeeft dat

het seizoen 2010 inderdaad een goed jaar is geweest.

Het beste zelfs van de laatste vier jaren. Van de kool- en pimpelmees en de spreek zijn nog nooit zoveel jongen uitgevlogen. Van vier soorten worden uitgebreide gegevens vermeld.

▲ Koolmees jongen in nestkast

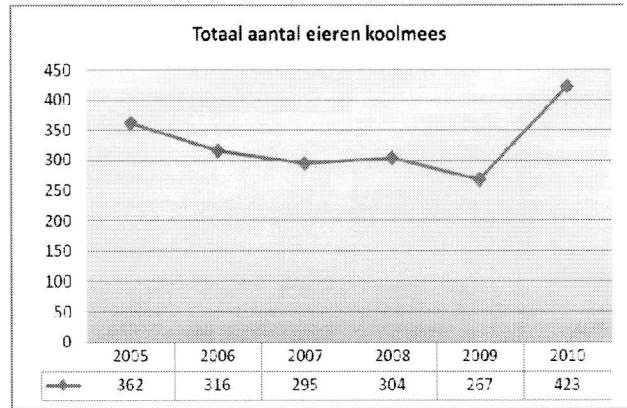
Foto: Wil de Veer

Koolmees

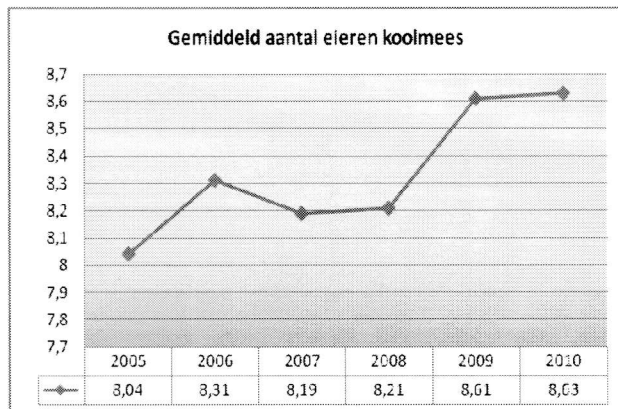
De koolmees heeft het heel goed gedaan. Met 38 eerste en 11 tweede **broedsels** is het streefgetal van het aantal legsels, dat wij enkele jaren geleden als doel hadden gesteld, van 45 overschreden (35 in 2009).

Het gemiddelde **broedsucces** was zeer hoog met ongeveer 92%. Totaal zijn er 423 eieren gelegd; 344 bij de eerste legsels en 79 bij de tweede legsels. Van de eerste legsels zijn er 332 jongen uitgevlogen en van de tweede legsels zijn er 58 uitgevlogen.

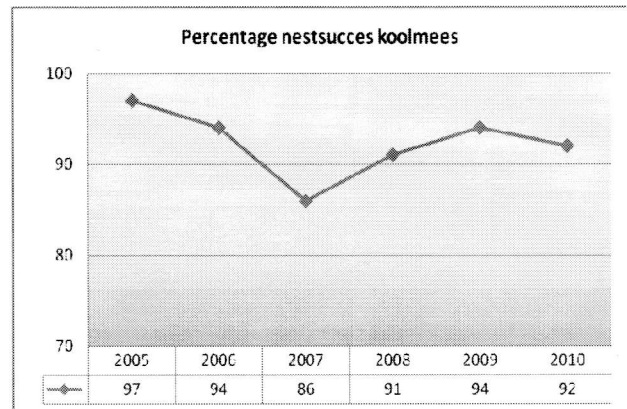
De gemiddelde **legselgrootte** van de eerste legsels was 9,0 eieren van de tweede legsels was dat 7,1.

Figuur 1. Totaal aantal eieren koolmees ▲

▲ Figuur 2. Gemiddeld aantal eieren koolmees

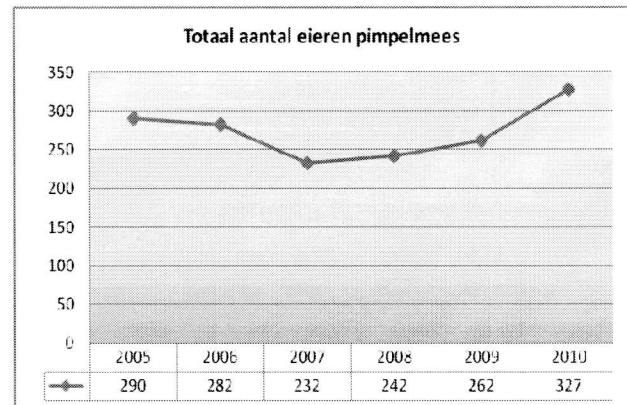
Figuur 3. Percentage nestsucces koolmees ▲

Pimpelmees

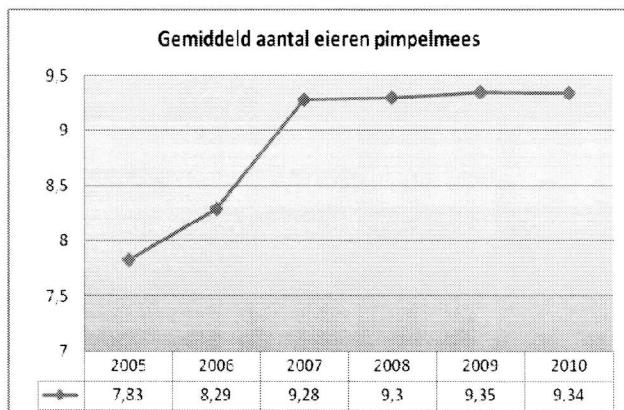
De pimpelmees heeft het streefgetal van 35 van het aantal legsels gehaald, met 31 eerste en 4 tweede **broedsels** (was 29 in 2009).

Het gemiddelde **broedsucces** was ongeveer 91%. Totaal zijn er 327 eieren gelegd; 303 bij de eerste legsels en 24 bij de tweede legsels. Van de eerste legsels zijn er 283 jongen uitgevlogen en van de tweede legsels zijn er 17 uitgevlogen.

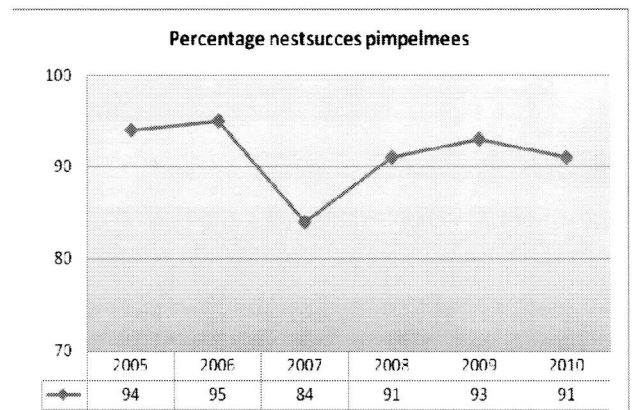
De gemiddelde **legselgrootte** van de eerste legsels was 9,7 eieren en van de tweede legsels was dat 6,0.

Figuur 4. Totaal aantal eieren pimpelmees ▲

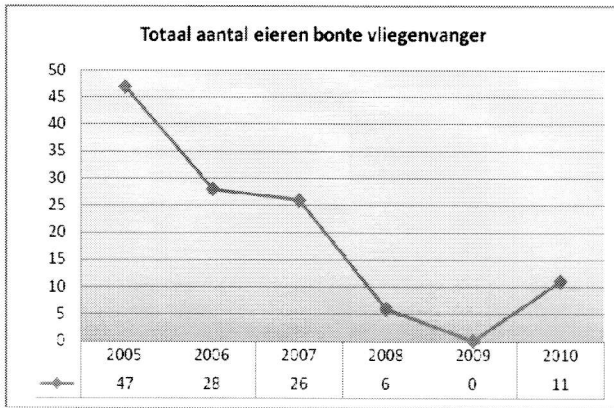
▲ Figuur 5. Gemiddeld aantal eieren pimpelmees

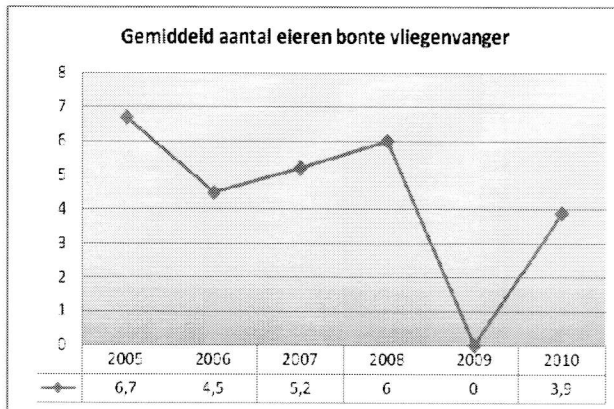
Figuur 6. Percentage nestsucces pimpelmees ▲

Bonte vliegenvanger

▲ Figuur 7. Totaal aantal eieren bonte vliegenvanger

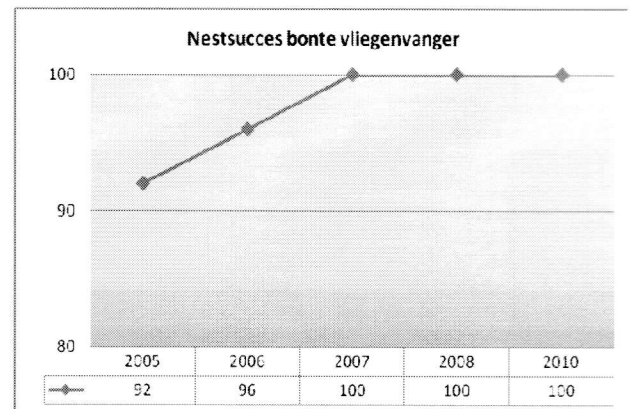

▲ Figuur 8. Gemiddeld aantal eieren bonte vliegenvanger

Was de dalende tendens in de laatste jaren van de bonte vliegenvanger en geen enkel broedgeval in 2009 dramatisch, in 2010 waren er drie succesvolle **broedsels**.

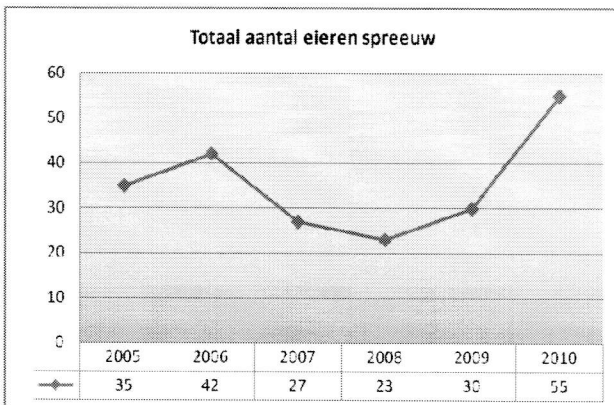
Het gemiddelde **broedsucces** was ongeveer 82%. Totaal zijn er 11 eieren gelegd bij de eerste legfels. Er waren geen tweede legfels. Er zijn 9 jongen uitgevlogen.

De gemiddelde **legselgrootte** was 3,6 eieren. Dit is zeer laag en in de aankomende jaren zullen we hier onze aandacht op vestigen en proberen te achterhalen wat daar de oorzaak van zou kunnen zijn. Landelijk schommelt dit getal rond de 6,0 eieren gedurende de periode 1982-2009 (Jaarverslag broedvogels 2009 NESTKAST).

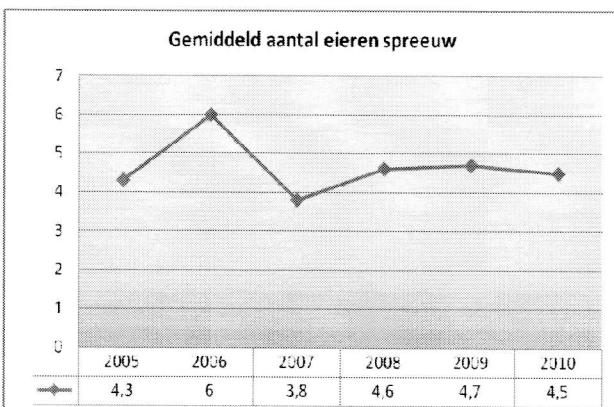
Figuur 9. Percentage nestsucces bonte vliegenvanger ▲

Spreeuw

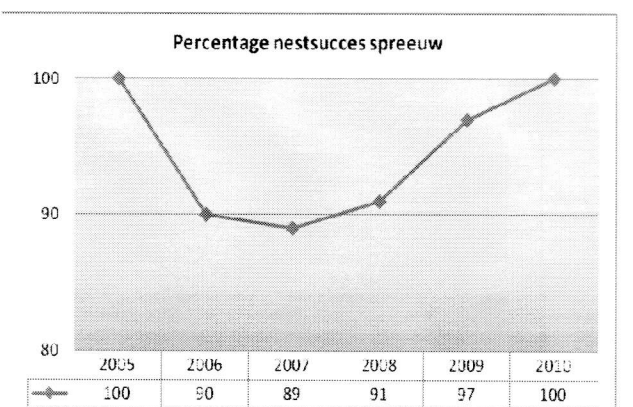

▲ Figuur 10. Totaal aantal eieren spreeuw

De spreeuw heeft in 11 kasten met succes jongen groot gebracht (7 in 2009). Het **broedsucces** was 100%. Totaal zijn er 55 eieren gelegd; 52 bij de eerste legfels en 3 bij het tweede legsel. Van beide legfels zijn alle jongen uitgevlogen. De gemiddelde **legselgrootte** van de eerste legfels was 4,7 eieren en van het tweede legsel was het gemiddelde 3,0. Nog nooit zijn er zoveel jongen uitgevlogen. De spreeuw is op een golfbaan zeer waardevol omdat deze de larven van de meikevers uit de *green* haalt. (Dat is de reden dat wij de spreuwenkasten dicht bij de *greens* hangen). De spreeuw trekt namelijk de larven recht uit het gras zonder dit te beschadigen. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de merel, kraai, kauw en ekster die het gras wegtrekken om bij de larven te komen.

▲ Figuur 11. Gemiddeld aantal eieren spreeuw

Figuur 12. Percentage nestsucces spreeuw ▲

Boomklever

De boomklever is altijd aanwezig op de golfbaan en maakt ook gebruik van de nestkasten. Vorig jaar werd gemeld dat de opmars van de boomklever was gestopt. De soort was toen met maar drie broedsels in de nestkasten aanwezig (6 in 2008).

Dit jaar bleef de teller op 5 staan en er werden diverse jongen gezien. Uitgebreide gegevens van deze soort hebben wij tot nu toe niet verzameld. De boomklever smeert de naden van de kast dicht met zand en klei en om

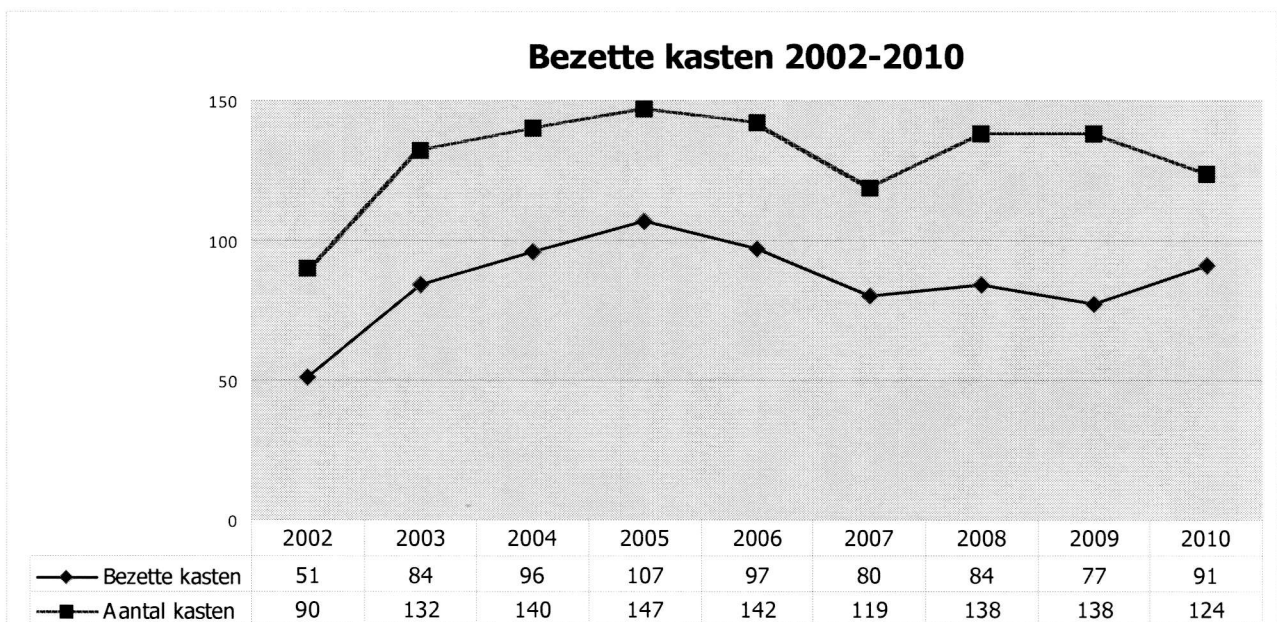
dit niet kapot te maken openen wij de kasten niet. Bij het schoonmaken van de kasten hebben wij nog nooit eieren en/of dode jongen aangetroffen.

Er worden wel ieder jaar uitgevlogen jongen gezien. In 2010 hebben wij het verzoek van NESTKAST gekregen om toch in de kasten te kijken zodat ook van deze soort de resultaten kunnen worden doorgegeven. Wij zullen ons hierover beraden.

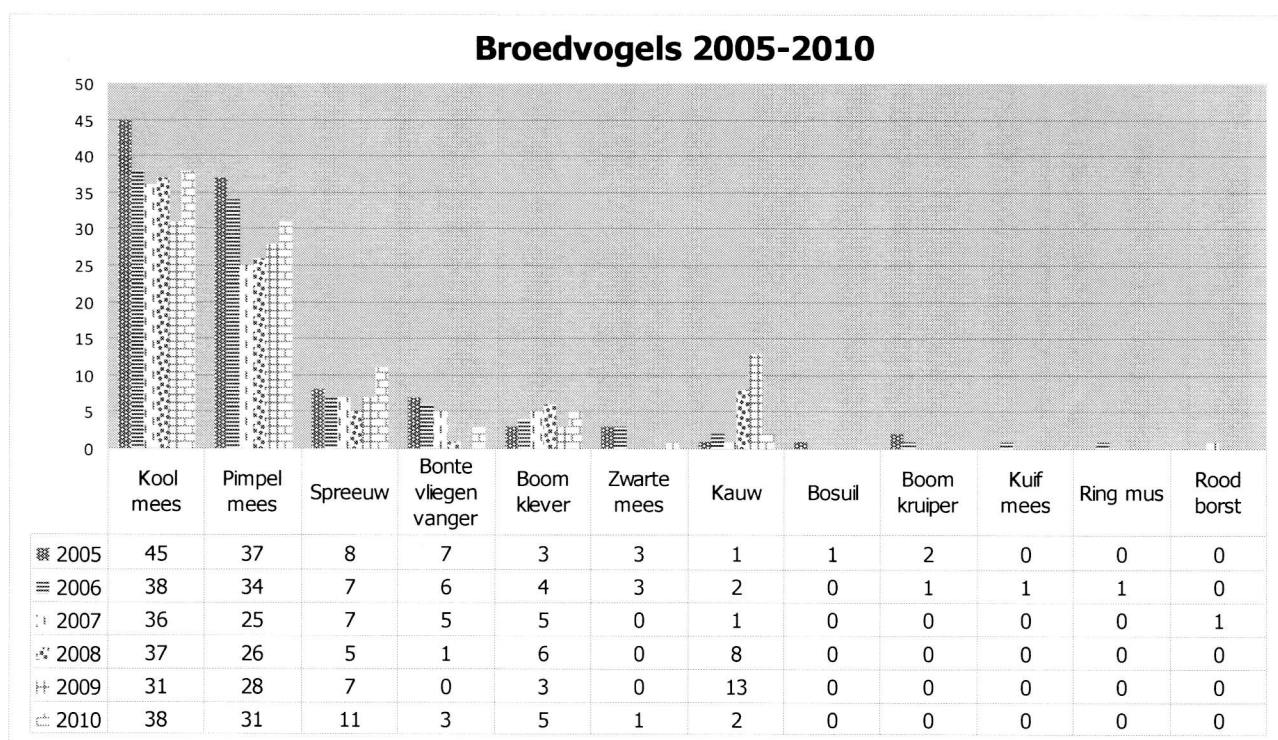
Tweede legsels

In 17 kasten is een tweede legsel aangetroffen (was 7 in 2009), elf van een koolmees (4), vier van een pimpelmees (1), één van een spreeuw (1) en één van een zwarte mees (0).

Alle tweede broedsels waren succesvol met totaal 85 uitgevlogen jongen (37). In de laatste vijf jaar werden er respectievelijk 7 (2009), 3 (2008), 0 (2007), 2 (2006), en 2 (2005) tweede legsels aangetroffen.

▲ Figuur 13. Verhouding aantal en bezette kasten in de periode 2002 - 2010

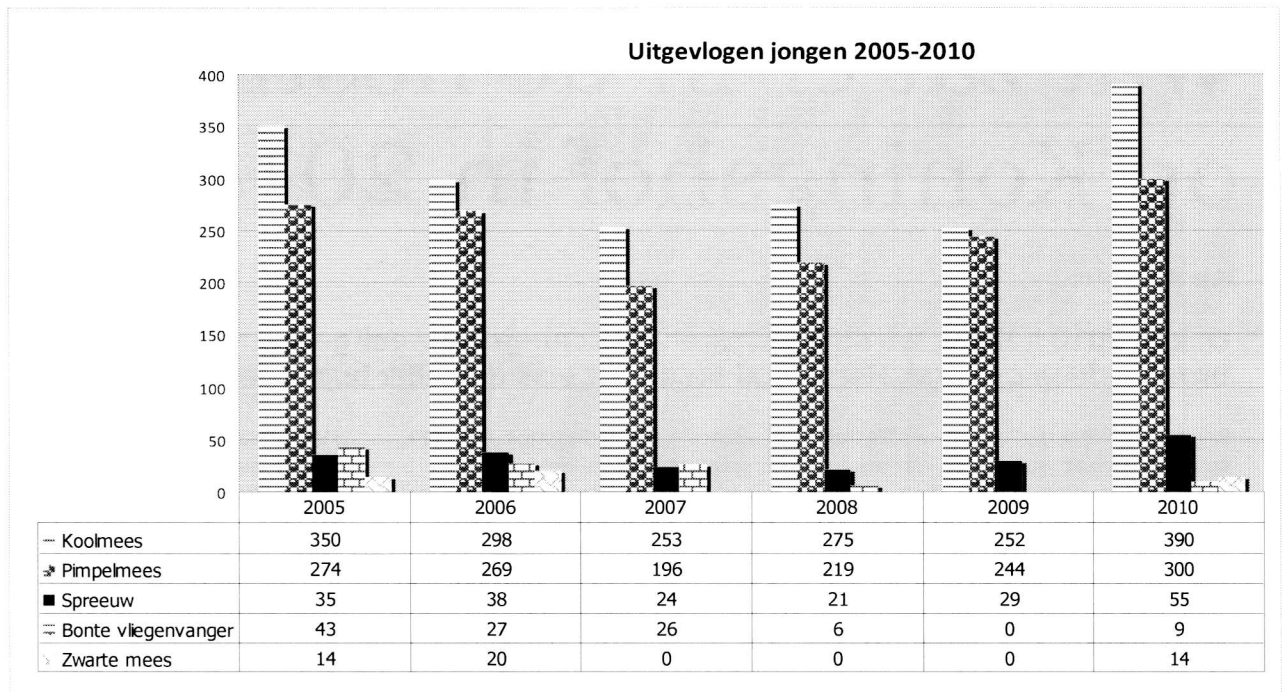

▲ Figuur 14. Broedvogels in de nestkasten in de periode 2005 - 2010

Foto: Wil de Veer

▲ Pimpelmees jongen in nestkast

▲ Figuur 15. Totaal aantal uitgevlogen jongen van vijf voorkomende soorten in de periode 2005 - 2010

Diversen

De kauw heeft zijn spectaculaire opmars niet door kunnen zetten wat natuurlijk veroorzaakt wordt door het afsluiten van de nestkasten. De soort heeft door het kapot pikken van twee plaatjes toch nog kans gezien om twee broedsels groot te brengen (waren er 13 in 2009 en 8 in 2008). In een kast werd het broedsel van een zwarte mees aangetroffen met 7 jongen. Het beviel schijnbaar zo goed dat de zwarte mees nog een tweede broedsel met eveneens 7 jongen grootbracht.

De metselbijen hebben dit jaar veelvuldig gebruik gemaakt van de speciale houtblokken en ook de kasten met de glazen buisjes waren goed bezet. Een van deze kastjes werd door twee vleermuizen gebruikt als schuilplaats. Binnen in de voormalige hondenloods zaten ook vleermuizen.

In een van de nestkasten zat een wespennest. Evenals vorig jaar werd er weer groot aantal eekhoorns

gezien en er werden ook jongen waargenomen. Diverse soorten salamanders werden gezien, waarvan sommige juvenielen. In september werden nog diverse kamsalamanders in een van de nieuwe poelen gezien. De bruine kikker was massaal aanwezig.

“Het beviel schijnbaar zo goed dat de zwarte mees nog een tweede broedsel met eveneens 7 jongen grootbracht”

Andere soorten zoogdieren die werden gezien zijn: egel, mol, konijn en hermelijn. Werden er bij sneeuwbedekking in enkele

voorgaande jaren nog wel eens prenten en uitwerpselen van de vos gevonden, deze winter was dat niet het geval.

Van de rode bosmieren lagen er enkele nesten van de *Formica rufa* (Behaarde rode bosmier). Een van de nesten lag dit jaar ongeveer tien meter van de vorige nestplaats. Oorzaak was het schoonmaken van de sloot waarbij het nest dat er in lag verstoord werd. Om dit in de toekomst te vermijden zullen rond het nest twee stokken worden geplaatst zodat de schoonmaakploeg ziet waar zich een nest bevindt. Beide nesten liggen nu veilig tegen een lariks, op hole 16 en 17.

Tussen het fietspad en de oostzijde van de golfbaan liggen ook nog twee nesten van de *Formica rufa*. Naar nesten van de *Formica sanguinea* (Bloedrode roofmier) die ook op de golfbaan voorkomt is dit jaar niet gezocht. ■

Een woord van dank gaat uit naar GMG voor het beschikbaar stellen van een golfcar en het mogelijk maken van het bijvoeren van de vogels tijdens de winterperiode; Eric Welvaarts, hoofdgreenkeeper, die zoals altijd volledige medewerking verleende. Zonder hun medewerking was dit alles niet mogelijk geweest. Hiervoor hartelijk dank.

Wat zat er in de nestkasten op Koningshof in 2010?

Jan Wouters

Ook in 2010 hebben we de nestkasten op Koningshof weer gecontroleerd en het broedverloop gevolgd. Het aantal broedsels was duidelijk hoger dan in 2009.

Begin maart hebben we de nestkasten schoongemaakt en kapotte kasten gerepareerd of vervangen. De bosuilen zaten toen al weer op eieren. In twee kasten dit jaar. Geen unicum want sinds 2002 is hebben we al vaker twee paar van deze uilen gehad. Maar het komt nog niet elk jaar voor.

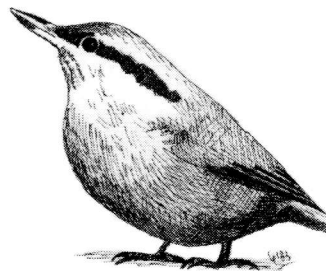
De laatste jaren was er tijdens de derde controle, half juni, vaak niet veel meer te beleven in de kastjes. Blijkbaar zijn de vogels zoveel vroeger gaan broeden dat onze controledata daar niet meer goed op aansloten. Daarom wilde ik wat vroeger beginnen met controleren.

“Blijkbaar zijn de vogels zoveel vroeger gaan broeden dat onze controledata daar niet meer goed op aansloten”

Dat hebben we dit jaar dan ook gedaan. We zijn bijna twee weken eerder begonnen dan in voorgaande jaren, De eerste controle was op 24 april, de andere twee steeds drie weken later, dus op 15 mei en 5 juni.

Zodoende zaten de jonge bosuilen nog in het nest bij de eerste controle en was er bij de derde controle ook nog volop broedactiviteit in de kastjes. Dit kwam mede door het grote aantal tweede broedsels van de koolmezen.

In tabel 1 zijn de resultaten per soort samengevat en uitgesplitst in eerste en tweede broedsels. We hadden dit jaar weer 8 soorten in de kasten als broedvogel. De kauw was er dit jaar niet bij, mogelijk door de twee bosuilen. Maar wel hadden we bij de laatste controle een roodborst op 7 eieren, in een oud kastje. Dit is pas de tweede keer sinds 1978 dat we een roodborst als broedvogel in een nestkast hebben aangetroffen. De andere keer was in 1988, toch al gauw weer 22 jaar geleden.

Het aantal eerste broedsels van de **koolmees** was lager dan in 2009 en 2008. Misschien een gevolg van de koude winter. Maar het aantal tweede broedsels was ongekend hoog. Ruim de helft van de paren is aan een tweede broedsel begonnen.

“Maar de eieren goed determineren blijft een kunst. Wil je dat ook eens proberen, dan ben je altijd welkom”

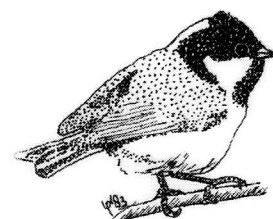
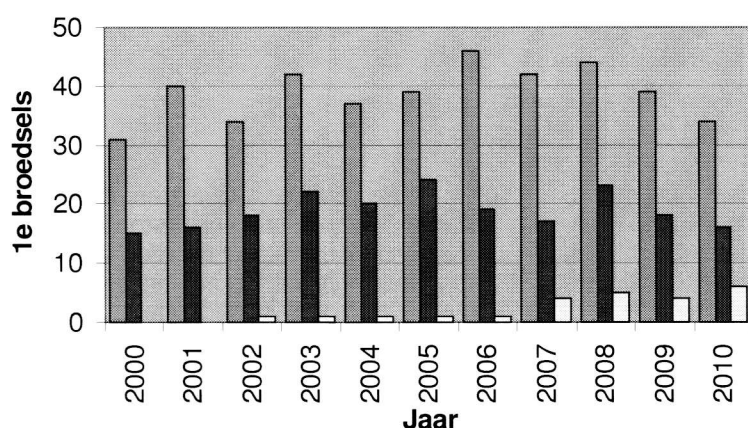
De laatste 18 jaar is dat niet meer gebeurd. De laatste jaren was het zelfs de tendens dat er steeds minder tweede broedsels werden begonnen, niet meer dan een stuk of 5. En dan nu zoveel. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de enorme rupspiek die in mei optrad. Er was heel veel voedsel. Daarom hebben veel koolmezen besloten om nog een tweede broedsel te beginnen.

Bij de **pimpelmees** zien we dit verschijnsel niet of veel minder. Het aantal eerste broedsels ligt bij deze soort ook wat lager dan in de voorgaande jaren. Hoogstwaarschijnlijk door de koude winter. Het aantal tweede broedsels is veel lager dan bij de koolmees, maar toch is het

Soort	Eerste broedsels	Tweede broedsels	Totaal
Holenduif	4	-	4
Bosuil	2	-	2
Roodborst	-	1	1
Bonte Vliegenvanger	2	-	2
Zwarte Mees	2	1	3
Pimpelmees	16	2	18
Koolmees	34	20	54
Boomklever	6	-	6
Totaal	66	24	90
		niet door vogels gebruikt	19
		dubbel gebruikt	22
		totaal aantal kasten	107

▲ Tabel 1.: Resultaten van de nestkastcontroles op Koningshof in 2010

Koolmees, pimpelmees en boomklever op Koningshof sinds 2000

voor het eerst sinds 2002 dat we eens tweede broedsels van de pimpelmees hebben. Dus eigenlijk heeft de pimpelmees ook van het grote voedselaanbod geprofiteerd.

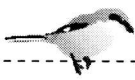
De **boomklever** breidt zich langzaam uit en bereikte een nieuw maximum met 6 broedsels. In het westelijk deel van Koningshof heeft de soort zich nog niet laten zien. Mogelijk is het bos daar nog te arm of te jong.

De **zwarte mees** handhaaft zich op

een laag niveau. Ook de **holenduif** is min of meer constant, afhankelijk van het aantal beschikbare kasten. Met de **bonte vliegenvanger** gaat het maar matig. Vijf jaar geleden waren er nog 8 broedsels, nu nog maar 2. Toch lijkt er voor deze soort niet zoveel veranderd te zijn op Koningshof. De oorzaak van de terugval zal dan ook wel ergens anders liggen.

Bij de eerste controle hadden we nu nog geen enkel mezenbroedsel met jongen. Het blijft altijd moeilijk om

aan de eieren te zien wat voor mees ze heeft gelegd als er geen vogel op zit te broeden. Daarom komt het geregeld voor dat uit zogenaamd koolmeeseieren toch pimpelmeesjongen tevoorschijn komen en andersom. Bij de tweede controle kunnen we dat nog corrigeren. Maar de eieren goed determineren blijft een kunst. Wil je dat ook eens proberen, dan ben je altijd welkom. Het is iedere keer de moeite waard en steeds verassend wat we tegenkomen. ■

Wulp met kleurringen

Pieter Wouters

De Beleven-wulp

Op 23 februari meldde Rudy Jacobs dat hij een wulp met kleurringen om de poten had gezien in het Beleven te Reusel. Op 25 februari zag ik de vogel (mannelijk) zitten bij het Groot Zwartven. Ik had alleen mijn verrekijker bij, maar omdat de vogel vrij dicht bij de weg zat dacht ik alle kleurringen te hebben afgelezen. Ergens twijfelde ik wel een beetje, want ik had geen aluminiumring gezien. En die wordt naast de kleurringen altijd aangelegd.

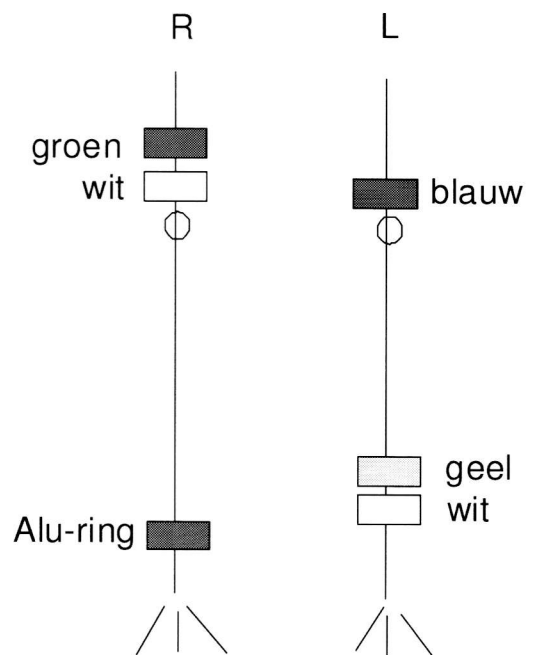
Op internet gekeken op de kleurringensite (<http://www.cr-birding.be>) welke projecten er zijn in Europa. Een Frans onderzoek leek me voor de hand te liggen. Jan Wouters heeft in het verleden regelmatig jonge wulpen geringd in het Beleven en daarvan zijn er verschillende terug gemeld uit Frankrijk (Geschoten!). Deze onderzoeker melde echter dat het geen vogel was uit hun project. Ze dachten dat het een Engelse vogel zou kunnen zijn. Maar ook dat bleek niet te kunnen. In het betreffende project werden geen gele ringen gebruikt, terwijl de vogel die wel een aan heeft.

Omdat ik twijfelde of ik het wel goed had gezien ben ik op 3 maart met telescoop terug gegaan. En jawel, er bleken nog meer ringen te zijn dan ik in eerste instantie had gezien. Weer contact opgenomen met de Fransen. Maar de vogel bleef voor hun onbekend.

Toen het Net maar eens opgegaan. Al vrij snel kwam ik op een site waar een foto op stond van een wulp in de hand met aan een poot dezelfde kleurcombinatie als de 'Beleven-wulp'. Dit kon natuurlijk niet missen. Contact gezocht met de onderzoeker, Dr. Naill Burton. Hij wist te melden dat het een van de wulpen was die ze vorig jaar 26 september hebben gevangen in the Severn Estuary in Gloucester, Engeland (code. B YW / GW m = ring number FP01412).

Het project is opgezet om de overleving van de soort te kunnen bepalen en daarmee samenhangend de *turnover*. Aangezien ze pas net bezig zijn valt er nog niet veel te zeggen over de resultaten. De enige data die ze tot nu toe hadden kwamen uit de omgeving van de vangplek. Onze wulp is de eerste melding van een vogel buiten Engeland. Wel zat er tussen de gevangen wulpen een vogel met een Finse ring, dus wie weet krijgen ze ook nog een melding van een Finse wulp.

We zullen de wulp goed in de gaten houden zodat we de onderzoekers de nodige data kunnen toespelen. Dus als iemand deze wulp ziet in het Beleven graag aan mij doorgeven. ■

Voor meer info kun je op de site van de onderzoekers kijken:

http://news.bbc.co.uk/local/gloucestershire/hi/people_and_places/nature/newsid_9044000/9044748.stm?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter

Activiteiten

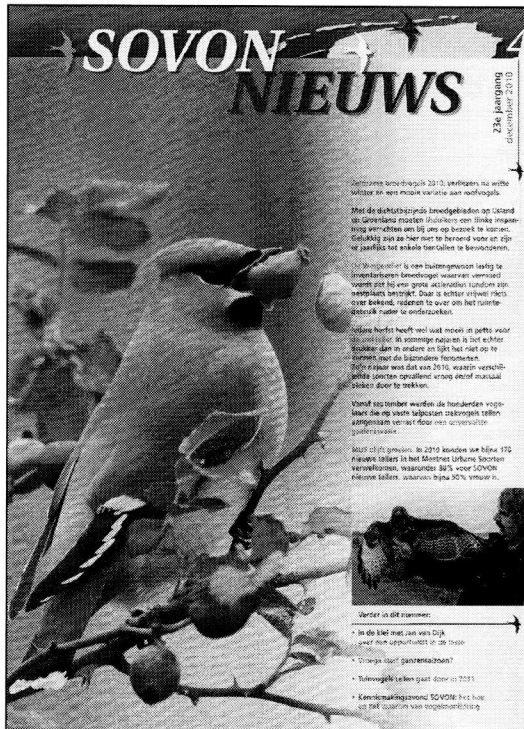
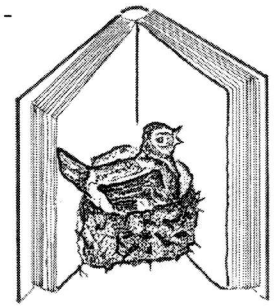
Overzicht 2011

Januari		Februari	
6	Bestuursvergadering	3	Bestuursvergadering
8	Klapekster simultaantelling Strabrechtse Heide	5	Contactdag Oost-Brabant VWG's
8-16	Wintertelling	6	Landelijke slaapplaatstelling kiekendieven
9	Landelijke slaapplaatstelling kiekendieven	19	Slaapplaatstelling Grote zilverreiger
8 en 9	Bekentelling		Steenuilinventarisatie
	Start Buikheide inventarisatie		Controle nestkasten Bosuilen
	Excursie Hamsterreservaat Limburg		Vogeltrektellingen
28	Jaarvergadering / Lezing Achilles Cools		Excursie
29	Slaapplaatstelling Blauwe kiekendief	25	Ledenvergadering / lezing
Maart		April	
3	Bestuursvergadering	1	Start eerste telperiode MUS (tot 30 april)
5	Schoonmaak nestkasten Koningshof	1	Start inventarisatie Grote gele kwikstaart
	Controle nestkasten Bosuilen	7	Bestuursvergadering
12 en 13	Bekentelling		Controle nestkasten Bosuilen
	Controle nestkasten golfbaan en papegaaicentrum		Controle nestkasten golfbaan en papegaaicentrum
	Vogeltrektellingen		Vogeltrektellingen
25	Excursie Slechtvalk Dommelbeemden Ledenvergadering / lezing		Start kolonievogelstellingen
			Excursie Groot Meer
		22	Ledenvergadering / lezing
		23	Controle nestkasten Koningshof
Mei		Juni	
5	Bestuursvergadering	4	Controle nestkasten Koningshof
14	Controle nestkasten Koningshof	9	Bestuursvergadering
15	Start tweede telperiode MUS (tot 15 juni)	15	Start derde telperiode MUS (tot 15 juli)
15	Start Nachtzwaluweninventarisatie Leenderbos en Grote Heide (tot 10 augustus)	15	Start Wespddievenonderzoek
	Controle nestkasten Kerkuil en Steenuil		Nachtzwaluweninventarisatie Leenderbos en Grote Heide
	Controle nestkasten golfbaan en papegaaicentrum		Controle nestkasten Kerkuil en Steenuil
	Inventarisatie Ransuil		Inventarisatie Ransuil
	Excursie Collse Zegge		Excursie roofvogels
	Vogeltrektellingen	24	Ledenvergadering / simultaantelling Nachtzwaluwen Leenderbos
27	Ledenvergadering / excursie		
Juli		Augustus	
7	Bestuursvergadering		Nachtzwaluweninventarisatie Leenderbos en Grote Heide
	Start Huiszwaluweninventarisatie		Wespddievenonderzoek
	Nachtzwaluweninventarisatie Leenderbos en Grote Heide		Strabrechtse Heidedag
	Wespddievenonderzoek		Excursie Wespddief
	Excursie		Vogeltrektellingen
	Vogeltrektellingen	26	Ledenvergadering / vakantiefoto's
30	Simultaantelling Wespddief		
September		Oktober	
1	Bestuursvergadering	1	Euro Birdwatch
	Vogeltrektellingen	6	Bestuursvergadering
	Avondexcursie Edelherten Weertbos		Vogeltrektellingen
23	Ledenvergadering / lezing	28	Excursie Patersgronden
			Ledenvergadering / lezing
November		December	
3	Bestuursvergadering	1	Bestuursvergadering
	Oeverwaluw wand opvullen		Slaapplaatstelling Grote zilverreiger
	Slaapplaatstelling Grote zilverreiger	23	Ledenvergadering / Mystery birds
	Bekentelling		
	Slaapplaatstelling Blauwe kiekendief		
	Excursie Soerendonks Goor		
	Vogeltrektellingen		
25	Ledenvergadering / fotowedstrijd		

De nog niet bekende data en het laatste nieuws wordt vermeld in de maandelijkse convo, voor deelname of meer informatie omtrent activiteiten kan contact worden opgenomen met de betreffende coördinator. Zie hiervoor rubriek *Commissies, werkgroepen en coördinatoren* verder in deze Blauwe Klauwier.

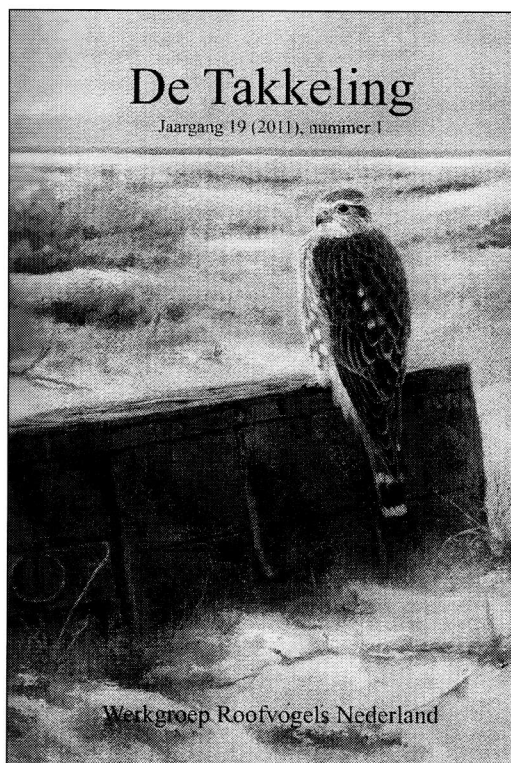
Leesvoer

In het SOVON Nieuws van december 2010 (jaargang 23) aandacht voor: zeldzame broedvogels in 2010, pestvogel, wespendif, vlaamse gaai, MUS project en trektelverrassingen najaar 2010.

- **Zeldzame broedvogels 2010: verliezer na witte winter en een mooie variatie aan roofvogels**
A. Boele
- **Wespendif sprookjesvogel exit? Over ruimtegebruik en de kunst van het inventariseren**
W. van Maanen, en J. van Diermen
- **Gaaieninvasie najaar 2010**
R. Vogel en G. Troost
- **MUS blijft groeien. Alles over het MUS project Nederland**
J. Schoppers
- **Najaar 2010 vol trektelverrassingen**
F. Hustings, A. Boele, G. Troost

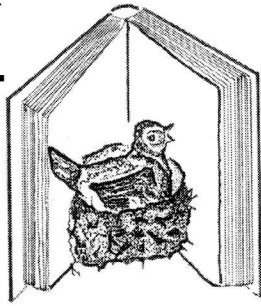
Meer informatie over SOVON Nederland:
www.sovon.nl

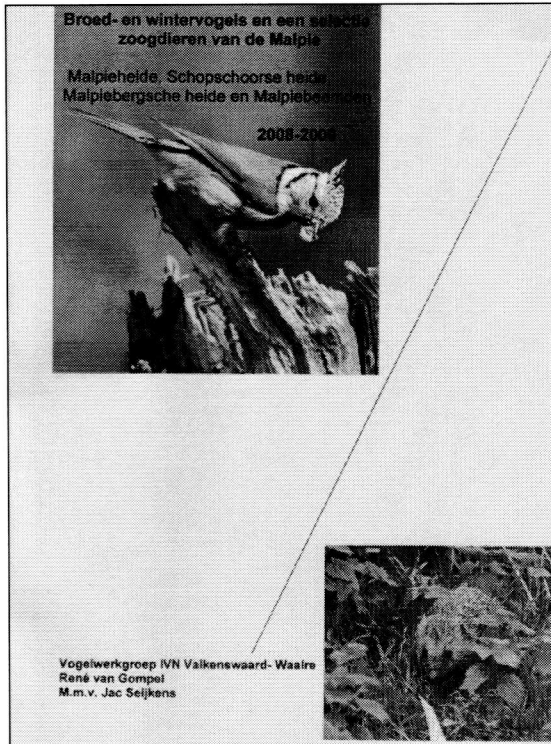
In het tijdschrift De Takkeling - Werkgroep Roofvogels Nederland, veel aandacht voor broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2010 en vervolging van roofvogels in 2010.

- **Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2010**
R. Bijlsma
- **Vervolging van roofvogels in Nederland in 2010**
R. Bijlsma, P. van Tulden
- **Recente roofvogelliteratuur**
R. Bijlsma

Meer informatie over de WRN:
www.werkgroeproofvogels.nl

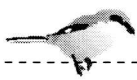
Leesvoer

Rapport Broed- en Wintervogels en een selectie zoogdieren van de Malpie. Malpieheide, Schopschoorse heide, Malpiebergsche heide en Malpiebeemden 2008-2009, samenstelling René van Gompel m.m.v. Jac Seijkens.

Uitgave: Vogelwerkgroep IVN Valkenswaard-Waalre 2010.

René van Gompel heeft een bijzonder mooi rapport gemaakt, het is een overzichtelijke en degelijke studie over de broedvogels en wintervogels. Het is interessant omdat ook de broedvogelgegevens van eerdere inventarisaties, van o.a. Tom Heijnen, Harrie Lurling, Maarten Manders en Harrie de Lauweren, zijn gebruikt. Er worden aantalsontwikkelingen weergegeven van de jaren 1974, 1975, 1976, 1979, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 2004, 2009.

Wegwijzer

Bekentelling	Ben Jacobs
Bosuil	Pieter Wouters
Feestcommissie	Edwin van de Werf en Piet van Happen
Grote gele kwikstaart	Robert Kastelijn
Huiszwaluw	Wim Deebe
Kerkuil	Mark Sloendregt en Sjors de Kort
Klapekster	Pieter Wouters en Piet van Happen
Kolonievogels	Pieter Wouters e.a.
Nachtzwaluw	Mark Sloendregt
Nestkasten Koningshof	Jan Wouters
Nestkasten Golfbaan Welschap	Wil de Veer
Nestkasten Papegaaijnpark N.O.P.	Wil de Veer
Nesthulp Grote gele kwikstaart	Frans Hijnen en Wil de Veer
Oeverzwaluwwand Reusel	Pieter Wouters
Ornis (digitaal waarnemingsarchief)	Tom Heijnen
Public Relations	Wil de Veer
Roofvogelonderzoek (WRN)	Pieter Wouters
Slaapplaatstelling Blauwe kiekendief	Pieter Wouters
Slaapplaatstelling Grote zilverreigers	Robert Kastelijn
Slechtvalkonderzoek	Jacques van Kessel
Stichting Stadsnatuur Eindhoven	Peter Zomer namens vogelwerkgroep De Kempen
Steenuil	Wil de Veer
Vogel Initiatief Brabant (VIB)	Pieter Wouters
Vogels in Brabant	Henk Sierdsema
Vogeltrektelposten	Wim Deebe en Robert Kastelijn
Website	Pieter Wouters
Weidevogelbescherming	Ben Jacobs
Wespendief	Jacques van Kessel
Wetlandwacht Vogelbescherming	Piet van Happen
Wintertelling	Pieter Wouters

Vogelopvang en bescherming in de Kempen

Vogelopvang Toon de Smit

info@vogelasiel-someren.nl

<http://www.vogelasiel-someren.nl/>

Tel.: 0493 – 493 564

Melding verstoring buitengebied

Provinciale milieuklachtcentrale

24 uur per dag bereikbaar Tel.: 073 – 681 28 21

Dierenambulance Eindhoven eo / meldkamer dierennoodhulp

Tel.: 0900 – 112 0000

Bestuursleden van vogelwerkgroep De Kempen

Voorzitter

Jan Kolsters
De Locht 16
5504 KD Veldhoven
Tel.: 040-2538248

Secretaris

Hetty Fokkens
Kermisberg 6
5508 DW Veldhoven
Tel: 040-2543077

Penningmeester

Piet van der Krieken
Molenpad 6
5524 BD Steensel
Tel.: 0497-512414

Biologisch secretaris

Pieter Wouters
Lensheuvel 37
5541 BA Reusel
Tel.: 0497-643049

Algemeen lid

Alfonso Gil Cantabrana
Eijervan 24
5646 JL Eindhoven
Tel.: 040-2425404

Algemeen lid

Jacques van Kessel
Evestraat 18
5503 XN Veldhoven
Tel.: 040-2531211

Algemeen lid

Mark Sloendregt
Middelberg 23A
5508DM Veldhoven
Tel: 040-2543287

Vogelwerkgroep De Kempen

Vogelwerkgroep De Kempen beoogt bezig te zijn met vogelstudie in de Kempen, teneinde de kennis over de in het wild levende vogels te vergroten en een bijdrage te leveren aan de bescherming van deze vogels in hun milieu. Hiernaast is ruimte voor andere activiteiten zoals: natuurstudie in ruimere zin; voorlichting; educatie en beheerswerkzaamheden.

Secretariaat/Postadres

Vogelwerkgroep De Kempen
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven

E-mail

vwgkempen@hetnet.nl

Homepage

www.homepages.hetnet.nl/~vwgdekempen

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kan men verkrijgen door zich te wenden tot het secretariaat van Vogelwerkgroep De Kempen.

De contributie bedraagt € 30,- per jaar.

Gezinsleden betalen € 15,-.

Studenten en 65-plussers betalen € 25,-.

Donateurs

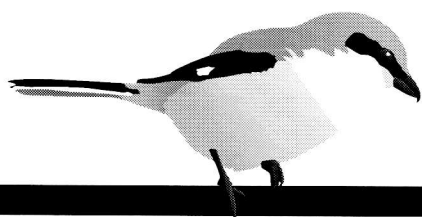
Donateurs die de vogelwerkgroep willen steunen zijn van harte welkom.

Bij een donatie van € 15,- of meer, krijgt u dit verenigingsblad een jaar lang toegezonden.

Betaling van contributie of donatie kan geschieden door storting op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep De Kempen, onder vermelding van 'contributie' of 'donatie'.

Inhoud

- 2 Vogelvaria**
Wil de Veer
- 3 Webnieuws**
- 4 De Kempen Natuurgebieden**
- 6 Huiszwaluwen (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2010**
Wim Deeben
- 10 Verslag nestkasten en andere informatie Golfbaan Welschap 2010**
Wil de Veer
- 18 Wat zat er in de nestkasten op Koningshof in 2010?**
Jan Wouters
- 20 Wulp met kleurringen**
Pieter Wouters
- 21 Activiteiten**
- 22 Leesvoer**
- 24 Wegwijzer**

Vogelwerkgroep De Kempen is opgericht in 1974 en houdt zich bezig met het bestuderen van de vogels die in het wild in de Kempen (Zuidoost Brabant) voorkomen. Van een klein groepje bevriende vogelaars groeide de werkgroep uit tot een veelzijdige en actieve organisatie van ongeveer 80 leden. De Klaapekster (streeknaam 'Blauwe Klauwier') dient als logo.